

Пейо Крачолов ЯВОРОВ (1878 - 1914) - Биография

Публикувано от Simonsita на 02.02.2010, 18.34

Пейо Крачолов ЯВОРОВ (псевдоним на Пейо Тотев Крачолов) (1878-1914)

Български поет и драматург. Участва в националноосвободителните борби в Македония. Един от най-големите майстори на български стихотворения. Изпълнена с драматизъм и психологична дълбочина социална поезия. Родоначалник на символизма в българската литература. Утвърждава философската проблематика, темата за отчуждението на индивида, за смъртта - сборници "Безсъници", "Подир сенките на облаците". Любовна лирика - връх в българската интимна поезия с постиженията в музикалността и виртуозността на стиха. Социалнопсихологични драми - "В полите на Витоша", "Когато гръм удари, как ехото заглъхва". Мемоари, книга за Г. Делчев, литературна и театрална критика.

Пейо Яворов е роден в гр. Чирпан на 1 януари 1878 г. Истинското му име е Пейо Тотев Крачолов. Завършва V (IX) клас в Пловдив. От 1893 до 1901 г. работи като телеграфо-пощенец, сменяйки различни селища — Чирпан, Стара Загора, Сливен, Стралджа, Анхиало (Поморие), София. Междувременно разпространява левите идеи сред младите хора, а след 1897 г. влиза в контакти с ВМОРО. Първоначално е редактор на различни издания, свързани с македоно-одринското революционно движение — в. Дело, в. Свобода или смърт, в. Автономия, в. Илинден. А по-късно с различни чети многократно преминава границата и се бори за свободата на Македония като става един от най-дейните сподвижници на Гоце Делчев и негов пръв биограф — "Гоце Делчев" (1904).

Този период от неговия живот намира място в мемоарно-есеистичната му книга "Хайдушки копнения" (1909).

Озовал се в София със съдействието на д-р К. Кръстев и П. П. Славейков, Яворов става сътрудник и редактор на най-доброто литературно списание от онова време — сп. Мисъл. През 1901 г. издава първата си стихосбирка "Стихотворения", чието второ издание от 1904 г. е предговорено от П. П. Славейков. В този период поетът работи като библиотекар, а по-късно и като драматург на Народния театър. Плод на работата му в театъра са две пиеси — "В полите на Витоша" (1910) и "Когато гръм удари, как ехото заглъхва" (1912). Командирован на няколко пъти в чужбина за "усъвършенствуване по литература" — в Нанси, Женева, Виена, Париж, Яворов усилено чете модерна френска поезия, а при едно от своите пътувания (1910) изпраща към последния ѝ дом своята възлюбена — Мина Тодорова, сестра на П. Ю. Тодоров. През 1907 г. излиза втората му стихосбирка "Безсъници", която окончателно проправя пътя на модерната българска лирика. Символистичната поезия на Яворов, метафизична, пропита с дълбок скепсис и "прозрения" за "вечните въпроси що никой век не разреши", променя радикално българското литературно мислене и налага нов начин на писане. През 1910 г. излиза от печат антологичната книга на поета "Подир сенките на облаците", чието второ издание от 1914 г. представя равностойна на поетически път, съпоставим само с този на Ботев.

Чувствителната душа на поета трудно привиква със суетата и нищетата на литературните и светските нрави в столицата. Лора Каравелова, дъщеря на държавника Петко Каравелов, с която се венчава през 1912 г., малко преди да замине за фронта в Кюстендил, е жената, чиято любов се оказва фатална за него. Запазената кореспонденция между тях, сама по себе си литература, свидетелствува за една пламенна и бурна любов, белязана с много съмнения и много страсти. Трагичният край идва на 29 ноември 1913 г., когато Лора се застрелва, а Яворов прави опит да се самоубие. Изстрелът само пронизва слепоочието и го ослепява. Съкрушен от съдебния процес и от мълвата, която го обвинява, че е убиец, на 29 октомври 1914 г. поетът взема голяма доза отрова и се застрелва. Така приключва равностойната си с живота, но не и с литературата големият български поет — Пейо Яворов.